

ekspertyzy

5
2022

Ile osób w Polsce **nie posiada** kredytu lub pożyczki?

Jakie są **najbardziej popularne** zobowiązania Polek i Polaków?

Osoby w jakim wieku **najczęściej posiadają** kredyt hipoteczny?

Czy osoby posiadające pożyczkę do 10 tysięcy złotych **oszczędzają częściej** niż osoby nieposiadające takiego zobowiązania?

Jak oszczędzają osoby mające kredyt hipoteczny?

Jak różni się **oszczędzanie osób mających kredyt** lub pożyczkę od takich, które ich nie mają?

ekspert@zo

Główne fakty:

Trzy na cztery osoby w Polsce deklarują, że **nie posiadają żadnego kredytu lub pożyczki**

Częściej nie oszczędzają osoby, które nie mają pożyczki lub kredytu do 10 tysięcy złotych (34%) niż te, które takie zobowiązanie mają (27%)

Osoby mające kredyt hipoteczny oszczędzają regularnie blisko dwa razy częściej niż osoby, które tego kredytu nie mają

Najczęstszymi zobowiązaniami Polek i Polaków są kredyty konsumpcyjne lub **pożyczki nieprzekraczające 10 tysięcy złotych oraz kredyty hipoteczne**

Kredyty hipoteczne najczęściej spłacają trzydziestolatkowie, co czwarta osoba z tej grupy (22.9%) posiada taki rodzaj zobowiązania

Osoby, które w ogóle nie mają żadnej pożyczki lub kredytu **wyraźnie częściej w ogóle nie oszczędzają (37%)**, niż osoby mające takie zobowiązanie (23%)

Kredyty i pożyczki Polaków, a oszczędzanie

Co czwarta osoba w Polsce (26.3%) spłaca jakąś formę kredytu lub pożyczki. Najczęściej Polki i Polacy spłacają kredyt hipoteczny (9.1%) oraz kredyt konsumpcyjny lub pożyczkę nie większą niż 10 tysięcy złotych (8.1%). Kredyty konsumpcyjne lub pożyczki wyższe niż 10 tysięcy złotych spłaca co dziewiąta osoba w Polsce (10.8%), przy czym tylko niewielka grupa (2.7%) spłaca kredyt konsumpcyjny lub pożyczkę większą niż 100 tysięcy złotych.

Trzy czwarte (73.7%) Polek i Polaków deklaruje, że nie spłaca żadnego kredytu lub pożyczki. W przypadku kredytów mieszkaniowych, częściej zaciągane są one przez kobiety niż przez mężczyzn (10.1% vs. 8%), a w przypadku kredytów konsumpcyjnych lub pożyczek o małej wartości, poniżej 10 tysięcy, dwa razy częściej spłacają je mężczyźni niż kobiety (10.8% vs. 5.7%).

Kredyty a wiek

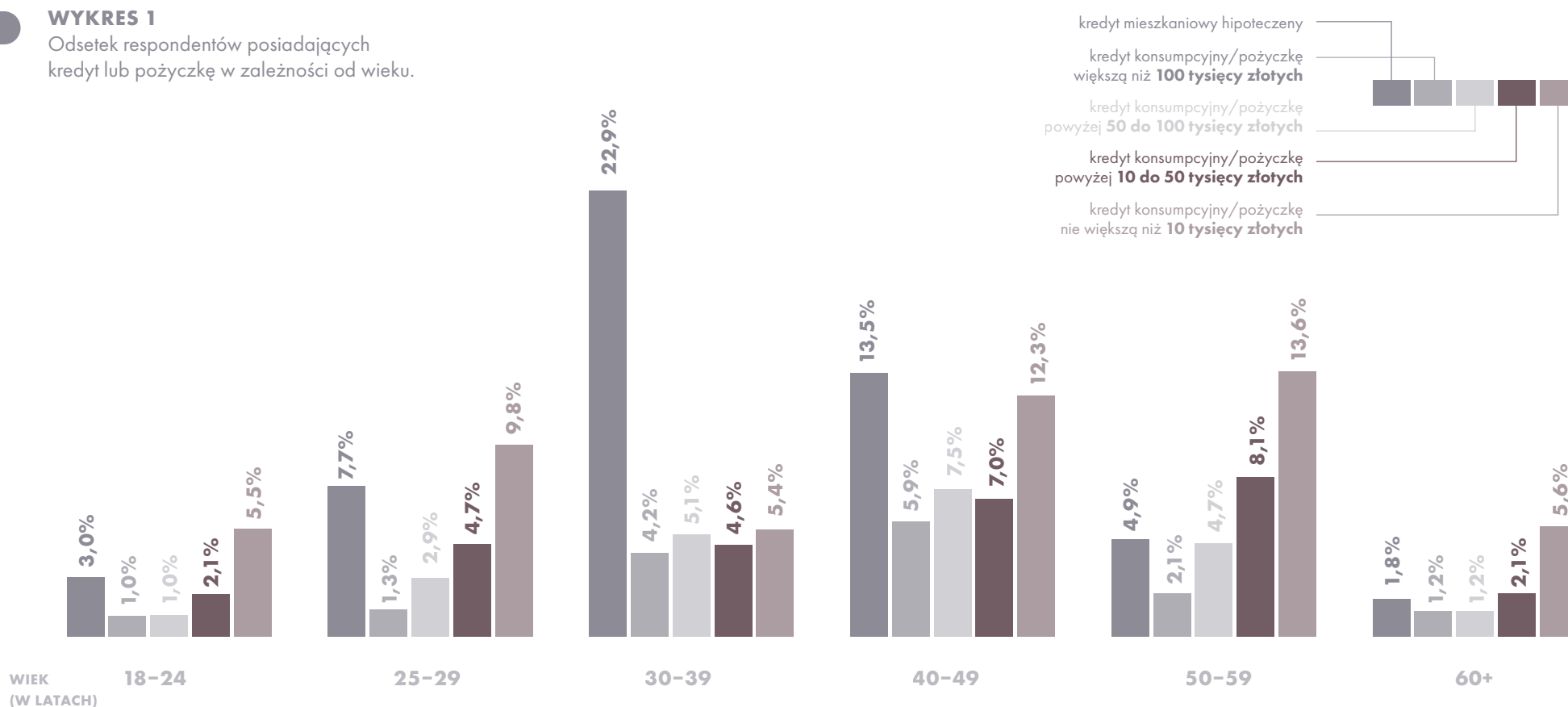
Kredyty hipoteczne najczęściej spłacają trzydziestolatkowie (por. **WYKRES 1**). W tej grupie, blisko co czwarta osoba (22.9%) posiada taki rodzaj zobowiązania. Wśród czterdziestolatków jest to 13.5%, a wśród osób do 30. roku życia jest to 10.7%, przy czym w najmłodszej grupie badanych – 18-24 lata kredyt mieszkaniowy ma tylko 3% osób.

Najrzadziej kredyt mieszkaniowy spłacają osoby po 60. roku życia (1.8%). Najniższe pożyczki – do 10 tysięcy złotych – zaciągane są najczęściej w grupie czterdziesto- i pięćdziesięciolatków (odpowiednio: 12.3% i 13.6%).

WYKRES 1

Odsetek respondentów posiadających kredyt lub pożyczkę w zależności od wieku.

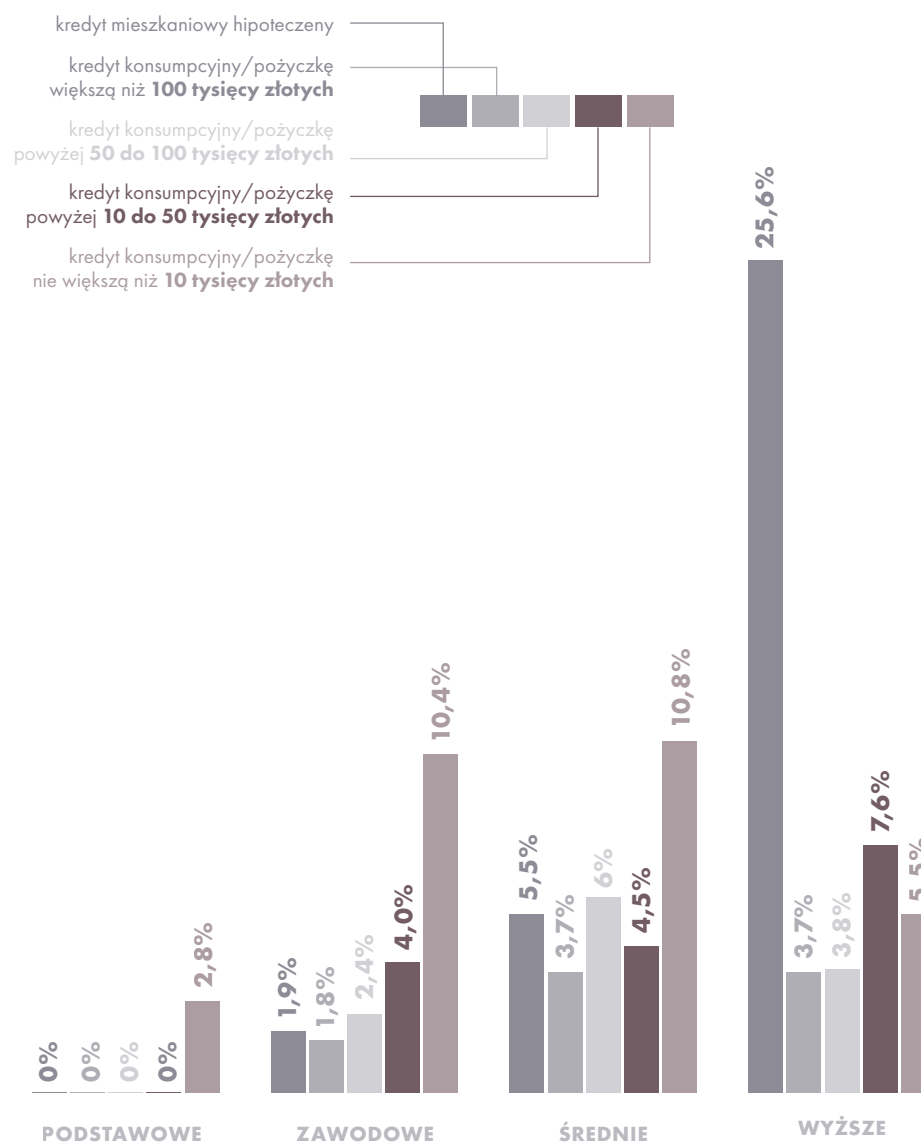
Kredyty a wykształcenie

Wraz ze wzrostem wykształcenia bardzo wyraźnie wzrasta odsetek kredytów hipotecznych (por. **WYKRES 2**). O ile 1.9% osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 5.5% osób z wykształceniem średnim posiada ten rodzaj kredytu, to wśród osób z wykształceniem wyższym ma go co czwarta osoba (25.6%).

Osoby z wyższym wykształceniem są też najczęściej obciążone kredytami lub pożyczkami. Jakikolwiek pożyczki spłaca tylko 2.8% osób z wykształceniem podstawowym, co piąta osoba z wykształceniem zasadniczym zawodowym (20.5%), co czwarta osoba z wykształceniem średnim (30.5%) oraz aż 46.1% osób z wykształceniem wyższym. Osoby z wykształceniem wyższym to grupa, która jest najliczniej obciążona kredytami lub pożyczkami, ale też wartość tych pożyczek jest najwyższa, ponieważ w tej grupie – w porównaniu z innymi kategoriami wykształcenia – jest największy odsetek kredytów hipotecznych i kredytów konsumpcyjnych powyżej 100 tysięcy złotych.

WYKRES 2

Odsetek respondentów posiadających kredyt lub pożyczkę w zależności od wykształcenia.

Kredyty a miejsce zamieszkania

Kredyty hipoteczne są najczęściej zaciągane przez osoby, które mieszkają w średnich miastach (między 50 a 200 tysięcy mieszkańców) i dużych miastach (powyżej 200 tysięcy mieszkańców). W dużych miastach ten rodzaj kredytu ma co ósma osoba (12.7%), a w średnim mieście 16.4% osób. Na wsi kredyt hipoteczny ma 6.1% osób, a w małych miastach (do 50 tysięcy mieszkańców) 5.5% osób.

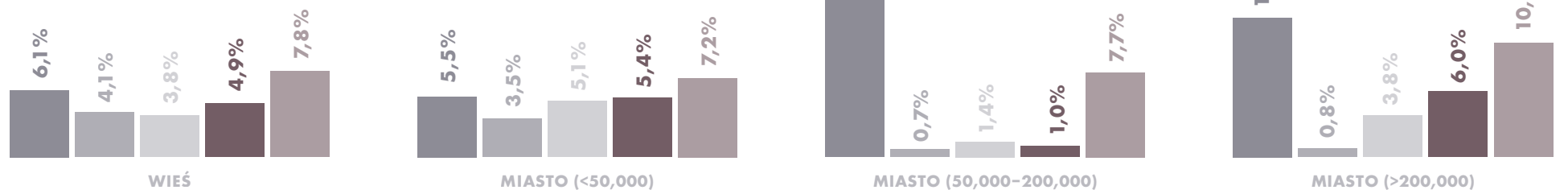
Im bardziej wieś lub małe miasto jest zbliżone do dużego miasta, tym bardziej zwiększa się odsetek osób, które spłacają kredyt hipoteczny (por. **WYKRES 3**). Pożyczki lub kredyty konsumpcyjne o wysokiej wartości, czyli powyżej 100 tysięcy złotych są najczęściej spłacane przez osoby ze wsi (4.1%) oraz osoby z małych miast (3.5%). Dla porównania, tylko 0.8% osób z dużych miast spłaca tak wysokie kredyty konsumpcyjne.

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców miejscowości wzrasta również odsetek osób, które spłacają najniższe pożyczki – do 10 tysięcy złotych. O ile na wsi i w małych miastach spłaca je odpowiednio 7.8% i 7.2% osób, o tyle w dużych miastach powyżej 200 tysięcy mieszkańców spłaca je co dziesiąta osoba (10.4%).

W dużych miastach jest najniższy odsetek osób, które w ogóle nie spłacają żadnych kredytów lub pożyczek – dwie na trzy osoby nie mają takich zobowiązań (68.2%). W pozostałych kategoriach miejscowości żadnych pożyczek lub kredytów nie spłaca trzy czwarte osób.

WYKRES 3

Odsetek respondentów posiadających kredyt lub pożyczkę w zależności od miejsca zamieszkania.

Kredyty a sytuacja zawodowa

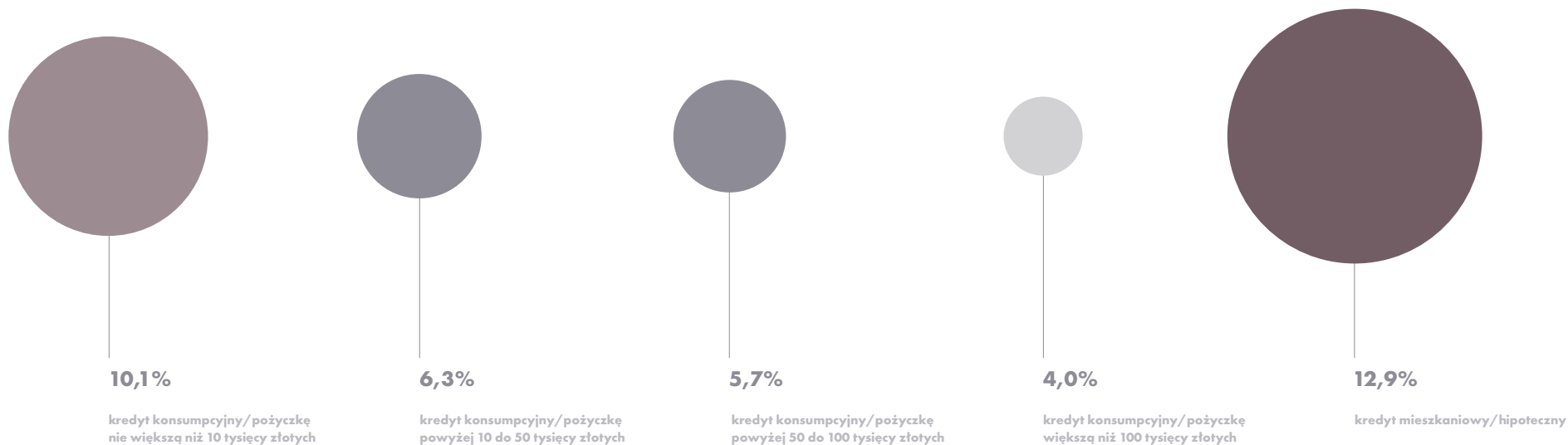
Znakomita większość studentów/uczniów, rencistów i emerytów nie ma żadnych zobowiązań w postaci kredytów lub pożyczek. Wśród uczniów tylko 6.3% spłaca pożyczkę i są to pożyczki do 10 tysięcy złotych. Wśród rencistów pożyczki o najniższej wartości spłaca 3.5%. Wśród emerytów 7.7% osób spłaca pożyczki, przy czym są to głównie małe kredyty do 10 tysięcy złotych, a tylko 1.2% w tej grupie spłaca kredyty mieszkaniowe.

Co trzecia osoba (36.4%) pracująca zawodowo spłaca jakiegokolwiek pożyczki – najczęściej są to kredyty mieszkaniowe (12.9%) oraz najniższe pożyczki do 10 tysięcy złotych (10.1%) (por. **WYKRES 4**).

WYKRES 4

Zobowiązania kredytowe osób pracujących zawodowo.

Kredyty a związki

Jakiegokolwiek pożyczki lub kredyty spłaca co piąty singiel/singielka (19.8%), co jedenasty wdowiec/wdowa (9.3%), co trzecia osoba (32.4%) będąca w związku i trzy na dziesięć (29.9%) rozwiedzionych osób.

Kredyty hipoteczne a liczba osób w gospodarstwie domowym

Kredyty mieszkaniowe/hipoteczne są skorelowane z liczbą osób w gospodarstwie domowym. Odsetek spłacanych kredytów wzrasta wraz z liczbą osób – dla jednej osoby w gospodarstwie odsetek ten wynosi 7%, a dla 4 osób w gospodarstwie już 20.8%. Po czym gwałtownie spada dla 5 i więcej osób w gospodarstwie domowym – do 8% (por. **WYKRES 5**).

Zależności pomiędzy sytuacją kredytową a oszczędzaniem

Osoby, które mają kredyt mieszkaniowy oszczędzają regularnie blisko dwa razy częściej niż osoby, które tego kredytu

nie mają. Można na to popatrzeć również z drugiej strony – 35% osób, które nie mają kredytu mieszkaniowego nie oszczędza, podczas, gdy wśród osób, które posiadają kredyt mieszkaniowy nie oszczędza 15%. Jeśli chodzi o oszczędzanie nieregularne, to nie ma większych różnic pomiędzy tymi grupami.

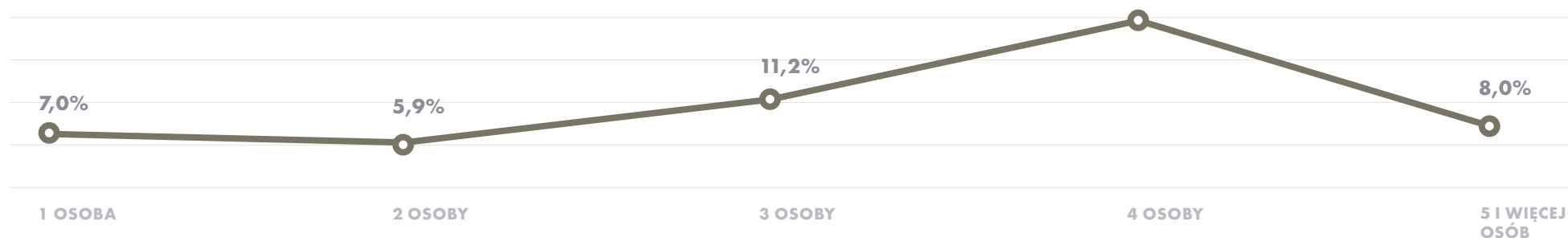
Jeśli chodzi o kredyt lub pożyczkę do 10 tysięcy złotych to nie ma dużych różnic dotyczących oszczędzania pomiędzy osobami posiadającymi i nieposiadającymi takiego zobowiązania. Nieco częściej jednak nie oszczędzają osoby, które nie mają takiej pożyczki lub kredytu (34%) niż te, które takie zobowiązanie mają (27%).

Osoby, które w ogóle nie mają żadnej pożyczki lub kredytu wyraźnie częściej w ogóle nie oszczędzają (37%), niż osoby mające takie zobowiązanie (23%). Wśród oszczędzających nieco częściej oszczędzają ci, którzy mają kredyt/pożyczkę (23%), od osób, które takiego zobowiązania nie mają (19%).

WYKRES 5

Odsetek respondentów posiadających kredyt hipoteczny w zależności od liczby osób w gospodarstwie domowym.

Komentarz socjologiczny

Zobowiązania kredytowe Polek i Polaków rozpięte są na dwóch skrajnych filarach: kredytach hipotecznych/mieszkaniowych z jednej strony skali oraz małych kredytach konsumpcyjnych do 10 tysięcy złotych z drugiej. Te dwa rodzaje zobowiązań są najbardziej popularne wśród polskich kredytobiorców. Statystycznie kredyty hipoteczne zaciągają częściej trzydziestoletnie kobiety z wyższym wykształceniem, mieszkające w średniej wielkości mieście. Natomiast małe kredyty do 10 tysięcy złotych zaciągają statystycznie najczęściej starsi mężczyźni z dużych miast, będący na emeryturze.

Niezwykle interesujące jest to, że – jak można wnioskować z badań – duże pożyczki skłaniają Polki i Polaków do oszczędzania, ponieważ większy odsetek osób z wysokim obciążeniem kredytowym oszczędza regularnie, w porównaniu z osobami, które nie mają żadnych zobowiązań kredytowych. Być może świadomość dużego, długoterminowego, wieloletniego zobowiązania kredytowego, skłania ludzi do edukacji na temat finansów, sposobów oszczędzania i możliwości zabezpieczenia finansowego.

dr Tomasz Sobierajski

Badanie „Oszczędzanie i oszczędzanie na emeryturę” zostało przeprowadzone przez IPSOS na zlecenie IGTE w dniach od 7 do 11 kwietnia 2022 roku metodą CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski powyżej 15. roku życia.

Izba Gospodarcza

Towarzystw Emerytalnych to założona w 1999 roku organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca branżę Powszechnych Towarzystw Emerytalnych, instytucji zarządzających Otwartymi Funduszami Emerytalnymi oraz Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi. Izba zrzesza 9 towarzystw reprezentujących interesy około 15 mln swoich klientów. Członkowie Izby zarządzają aktywami o wartości około 160 mld złotych, które inwestują głównie w polską gospodarkę. IGTE prowadzi działania wspierające tworzenie legislacji sprzyjającej efektywnemu systemowi emerytalnemu, rozwija wiedzę ekspercką w zakresie zabezpieczenia emerytalnego i rynku kapitałowego, buduje relacje z interesariuszami, przekazuje wyniki swoich prac opinii społecznej oraz podejmuje inicjatywy edukacyjne.

1999
rok założenia

9
towarzystw

ok. 15 mln
klientów

ok. 160 mld zł
aktywów